

עלון מס' 426 | פרשת נצבים-וילך | אלול תשפ"ו

שלהבת

מיסודם של הגאון ר' שמשון דוד פנקס זצוק"ל והגאון ר' עזריאל טאובר זצוק"ל

העצמה אישית תורנית

לקבלת העלון במייל יש לשלוח בקשה לכתובת:
e.shalhevet@gmail.com

קול שלהבת
KOL SHALHEVES

ניתן להאזין לשיחות המרתקות
בנושאים:

חינוך
יעוץ נישואין
אמונה
השקפה
ועוד נושאים מגוונים

באידיש, עברית ואנגלית

בקול הלשון:

03-6171103

073-2951103

במחיר שיחה רגילה

בחו"ל קול שלהבת:

929.222.9900

דבר המערכת

באיזה נושא ר' אלעזר הקליר

בוחר לפתוח את הפיוטים של ראש השנה??

יש נקודה מעניינת בתפילה של ראש השנה... שבהתחלה כשמתקדש עלינו היום הקדוש, אמנם האוירה מחשמלת... אבל במחזור זה כמעט ולא מגיע לידי ביטוי... המעריב הוא כמעט אותו מעריב, אמנם מתחילים להגיד וכן תן פחדך ה' אלוקינו אבל לא הרבה יותר מזה... גם פסוד"ז למחרת זה אותו פסוד"ז... גם המלך שכולנו צועקים בו, זה אותו המלך יושב על כסא רם ונשא של כל השנה...

ותכלס... מתי מתחילים להיכנס לשפראך של ר"ה?? כשהשליח ציבור מתחיל חזרת הש"ץ... מסוד חכמים ונבונים... יראתי בפצותי שיח להשחיל... הש"ץ נותן הקדמה ארוכה מה הולך להיות פה...

נו... אחרי הקדמה כזו מרטיטה... הגיע הזמן להתחיל... ומה מתחילים??

אז מי שמכיר את הפיוטים ואומר אותם... הרי הפיוטים הראשונים של ראש השנה זה על שלושת האמהות!!! כלומר: ג' ברכות הראשונות זה כנגד שרה רבקה ורחל ולאה... ר' אלעזר הקליר מקדיש את הברכה הראשונה לשרה אמנו, והוא מתאר בפיוטו את התפילות של אברהם ושרה להיפקד בזרע של קיימא, איך ששרה אמנו חזרה לעדנה... **'סימה אות היות לשושנה עבור לפניו בזה ראש השנה'** - כתוב כאן כביכול ששרה אמנו עומדת כשליחת ציבור... אמנם לא עוברת לפני התיבה... אבל עוברת ראשונה בפקודת ישועה ורחמים וכולנו אחריה כבני מרון... **'שעונים עליה בה להפקדה'** - אנחנו נשענים על זכותה להיפקד, **'תמוכים בדשן שה עקדה תשר אשר בו נפקדה'** - כתוב כאן שלחודש תשרי יש שני יחוסים!! בחודש הזה יצחק נעקד, ומה עוד?? בו נפקדה שרה!! זה הנושא!!! בזה אנחנו פותחים את ה'יראתי בפצותי' של ראש השנה...

סיימנו ברכה ראשונה של חזרת הש"ץ ומתחילים ברכה שניה... ושוב ר' אלעזר הקליר והפעם רבקה, בזה פרק חנן עתירה בעד אסורה עד הותרה - כלומר: בר"ה העתיר יצחק בעוד רבקה שתפקד... סיימנו ברכת מחיה המתים... ומיד עוברים לברכה השלישית... ושוב ר' אלעזר הקליר מזמין אותנו ב'לחשי ירצה כמנטיף ומשחיל בטווי יומתק כצוף נחיל', ובמה?? כעת מקדישים פיוט מיוחד על רחל שהיא 'מאוסת בונים, רובעה היום מארבעה אבנים - שהיא אחד מד' עקרות שנפקדו... כעקרת בית בתחל נוכרה כבכור ראשית בתכל בוכרה לבדיה תעמוד ביום זכירה...

בקיצור: עם זה מתחילים את הפיוטים של ראש השנה! עם ג' אמהות שמתפללות לה... שמשתוקקות להעמיד את כרם ישראל... (אגב: למחרת, ביו"ט שני של ר"ה הפייט יתפנה לדבר על האבות הקדושים, אבל ביום הראשון מתמקדים רק באמהות) רק אחרי שסיימנו עם הדמעות של שרה רבקה ורחל כעת מתחילים 'מלוך ה' לעולם אלוקיך ציון... ואתה קדוש יושב תהילות ישראל קל נא... כעת מתחילים עם הקדוש והברוך... וה' מלך וה' מלך וכל השירות והתשבחות... וזה די תמוה: הנושא המשמעותי של ר"ה זה המלכת ה'... ולא התפילות של שרה ורחל??

אלא כנראה צריך לומר: שנכון!!! ואתה קדוש יושב תהילות ישראל... נכון שהקב"ה

איך מובילים כבוד שמים קדימה ולא כל הזמן מסובבים את הראש אחורה??

הפרשה שלנו נוגעת בקונפליקט המורכב ביותר... איך משלבים את כח היחיד מול האחריות והערבות שלי לכלל ישראל?? מצד אחד: פרשת ניצבים וילך זו הפרשה הרשמית שבה ירד לעולם המושג של 'כל ישראל ערבים זה לזה', וזה תובענות בלתי מתפשרות!!! בפרשה זו כתוב באופן חד משמעי שהשוואה שהתרחשה לכולם.. לצדיקים ולרשעים כאחד, זה מהסיבה ש'הנסתרות לה' אלוהינו', המעשים שנעשו במחשכים וכל כלל ישראל לוקחים ערבות אחד על השני... כלומר: 'גפרית ומלח שריפה כל ארצה', שבשוואה לא פסחה על הריכוזים של היראים ושלמים כמו על מרכזי החילוניות והציונות... מלאך המשיחית שלח את כולם ברכבות לאושוויץ בשוואה... למה??? כי אתם ניצבים היום כולכם!! לעברך בברית של ערבות... ומאז כלל ישראל לוקחים אחריות אחד על השני...

בקיצור: אחרי פרשת ניצבים וילך אני כבר לא יכול לברוח... אני לא יכול להימלט בית המלך מכל היהודים... אני לא יכול להגיד שאני בורח למדברות ואני וביתי נעבוד את ה' לבד... אין כזה דבר!! אתה חייב לקחת אחריות ואכפתיות ולדאוג לכלל ישראל... אתה לא יהודי שחי לבד...

עד כאן צד אחד... אבל מצד שני... כל המשפטים שנאמרו לפני רגע... הם גם ציטוטים מפורשים... יהושע בן נון מבחיר לכלל ישראל... אם החלטתם לעזוב את ה' תעשו מה שאתם רוצים... **כי אני?? אני וביתי נעבוד את ה'!!** כלומר: יהושע בן נון מעמיד אותנו בפני אופציה שיתכן וכולם יעזבו את ה' ואני לא אבהל... זה לא ישנה את העמדה שלי... אני מקסימום אשאר פה לבד... ואני אתלה שלט: עברי אנוכי!! אני אברהם העברי, שכולם מהעבר האחד וכולם מהעבר השני ואני וביתי נעבוד את ה'!! וידוע הרמב"ם המפורסם (דעות פ"ב): 'ואם היו כל המדינות שהוא יודעם ושומע שמועתן נוהגים בדרך לא טובה כמו זמנינו... ישב לבדו יחידי כענין שנאמר ישב בדד וידום, ואם היו רעים וחטאים שאין מניחים אותם... יצא למערות ולחוחים ולמדברות, ואל ינהיג עצמו בדרך חטאים כענין שנאמר מי יתני במדבר מלון אורחים...'

נו... אז תכל'ס: מה למייעשה?? האם יש לי רשות לתפוס את הנהגת היחיד?? להתנתק מכל המערכת והמסד... להתנער מכל המחדלים שסביבי ו... וזהו... לא קשור אלי... ואיזוהר אני לבדי!! או שאין לי רשות... אני מחויב לתפוס את אומנות אברהם אבינו ולגלות אכפתיות וללכת מעיר לעיר ולקרא בשם ה'?? אה... שאלה מאוד מעשית להרבה עובדי ה'...

וככל הנראה התשובה היא כן:

כן!!! יש לך אחריות ציבורית... אתה לא יכול לחמוק מהאחריות שלך על כלל ישראל... אתה מחויב לדאוג לרוחניות של כלל ישראל... **אבל!!! מאידך גיסא אין לך רשות להיות תלוי בהם!!** אתה צריך להישאר תמיד עצמאי ברשות עצמך!! אדרבה ואדרבה... דווקא בגלל המחויבות שלך להשפיע, אתה מחויב להישאר בלתי תלוי בהם!!

נשתמש בדוגמא מוכרת מהזווית החינוכית: הורים צריכים להטיל משמעת בבית... אבא צריך להרגיל את הילד, שאם ביקשתי משהו עושים... כי ביקשתי!!! או לחילופין: אם לא הרשיתי משהו, אז לא כי אמרתי!! ואני לא הולך להיכנע לגחמות שלך... גם אם תשתטח לי כאן על הרצפה ותבקע ותשתולל... אני לא זו מילימטר ממה שאמרתי!! ואני ואבוי להורים שלא יפנימו את הא' ב' הזה בחינוך... כי אם לא ככה... אם הורים יכנעו ללחץ שהילד מפעיל... הילד יזהה הורים חלשים... והמילה שלהם זה לא מילה, ויהיו פה כל הזמן מאבקי שליטה... אתה יכול להגיד לו ללכת להתקלח, והוא יעשה מה שמתחשק לו, וברגע שמשוהו לא ימצא חן בעיניו הוא יעשה טרור ואתה תיהפך להיות סמרטוט לילד חסר רסן... ולכן חייבים לעמוד על המשמעת!! אני אמרתי משהו... ואתה תעשה כי אני אמרתי...

דא עקא!!! שכאן מתחיל פרדוקס... כי אדרבה... דווקא כעת שאני כ"כ נחוש שהילד יעשה מה שאני אומר לו... דווקא כעת אני מוצא את עצמי הכי תלוי בו!! כי סו"ס יש לנו פה עקרון בלתי מתפשר שהוא יעשה מה שאני אומר... כי אם הוא לא יעשה מה שאני אומר, אני בבעיה!! אני אהיה הורה ללא משמעת... אז חזרנו לבוץ... אני שוב מוצא את עצמי תלוי בו... אני כביכול מתחנן אליו: תעשה מה שאני אומר... אחרת המשמעת שלי בבעיה... המשמעת שלי תלויה בציות שלך...

אז זהו שכאן!!! בגלל הקונפליקט אנחנו מוכרחים לצורך העניין לוותר ולקחת צעד אחד אחורה!!! דווקא מרוב הנחישות שלנו שיהיה משמעת חזקה וברורה!! לכן אני מוכרח לקחת בחשבון אופציה שאני אבקש מהילד משהו והוא לא יעשה... אבל אני לא אבהל!! כי המשמעת שלי לא תלויה בציות שלו!! לא הוא יתן לי ציון האם יש לי משמעת או לא... אני נחוש להיות הקובע פה מתחילה ועד סוף!! ולכן אני מוכרח להיות ערוך לאופציה שבקשתי משהו והוא סירב, ואני ממשיך להיות דבק בדרישתי למרות שאתה לא ביצעת אותה... אני עמוד חשמל!! יש לי דרישה מסוימת שהיא כ"כ חזקה ולא תלויה בכך!! עד כדי כך שגם אם צפצפת עלי ולא עשית, זה לא מזיז אותי!! אני אמשך לעמוד בשלווה על הדרישה שלי!! השיוף הקטן הזה הוא מאוד קריטי... רק ככה ניתן להמשיך לעמוד על העקרון של המשמעת... כי אם אני תלוי בציות שלו... אז אני שוב חזרתי להיות תלוי בגחמות שלו...

הנה לך דוגמא של הורים שנדרש מהם להוביל!! ודווקא בגלל שהם מובילים את הילד אין להם רשות להיות תלויים בילד!! גם לא מול הניסיונות שלו לבדוק את החוץ שלהם... (זה יסוד חשוב לכשעצמו)

על אותו משקל: אני מחויב לכלל ישראל!!! יש לי ערבות על כל יהודי ויהודי!!! אבל אם אכן ככה... אם אני כ"כ תלוי ביידישקייט של היהודי השני... אז אני כפוף אליו... תחשוב שאני מבין שצריך להתנתק מפגעי הטכנולוגיה... ומה לעשות שכל העוילים שמסביבי לא חושב ככה... נו... אז נניח שהתחלתי לדבר ולפעול ולנסות לשכנע... ובסוף העליתי חרס... נו... אז מה אעשה עכשיו??

אני תקוע!! ניסיתי לעורר את כולם ולא הצלחתי... התחננתי לפניהם... בשלב מסוים ניסיתי להיות מיסינור... התחלתי לשחד אותם בכסף... בואו... תעשו טובה ותעשו רצון ה'... אני מוכן לשלם לכם העיקר תשתפו פעולה... ונניח שכולי האי ואולי הצלחתי לארגן כמה יהודים שעשו לי טובה והסכימו להגיע לבית הכנסת ולהתפלל ולזכור שהם יהודים... הועזת כהוגן... אני מרגיש כמו חלבן... או דיג... או אולי עגלון... אני חולב את האנשים ודג אותם כי מה לעשות... יש לי ערבות על כלל ישראל... נו... תגיד לי: כמה שווה ה'יזכוי הרבים' מהסוג הזה??

אפס!!! אפס אחד גדול!!!

מסיבה פשוטה: את ה' צריך לעבוד כי חייבים, אם מיישהו מנחיל תפיסה שאני עושה טובה למישהו בזה, או שהוא צריך לסמן וי של ערבות כדי שלא יבואו אליו בשמים בטענות... התוצאה היא אפס הצלחה!! כלומר: מבחינה פרקטית, עוד כזו ערבות ואבדנו... מי שלוקח ערבות על כלל ישראל והשרד הוא אני מוכרח שתקיימו מצוות... אחרת אני בבעיה... כזה סוג ערבות

יושב בבית הכנסת ומקשיב לתהילות ישראל, ולכן עם המשפט הזה אנחנו תמיד מתחילים את כל הפיוטים, כי זו הכותרת, שהנה ה' בא לשבת איתנו, להקשיב לתשבחות שלנו... אבל רגע לפני!! רגע לפני שה' מתיישב פה איתנו בבית הכנסת... חשוב שנדע שיש מישהו שהקדים אותנו בשעה אחת...

אותה שרה רבקה וחנה... הם לא נמצאות בבית הכנסת... חיפשנו אותם בעזרת נשים והן לא נצפו שם... האמת היא שגם חיפשנו את הרבש"ע יושב שם איתם... אבל ה' לא היה... כי... כי הם לא היו...

ומה מתברר?? שאם ה' יושב תהילות ישראל בבית הכנסת... אז אצל האמהות ה' אפילו לא יושב... אלא הוא הולך איתם מפינה לפינה... מקשיב לתפילה שלהם היכן שהם רק נמצאות... רק אנחנו שכשאנחנו שרים בלא אשה שרים בלא תורה... אנו צריכים ללכת לבית הכנסת ששם יש ספר תורה, אבל האשה שכל הזמן ממליכה את ה' איפה שהיא נמצאת, הרי היא התורה בעצמה!! ה' תמיד איתה!! וכששרה אמנו מתפללת ודומעת לה' בראש השנה... היא מקדימה אותנו... ר' אלעזר הקליר פותח בה כי התפילה שלה הקדימה אותנו בשעה אחת...

בסוף בסוף המלכת ה' זה בתוך החיים!!! אנחנו פה בבית הכנסת מדברים על הרעיון הכללי של 'מלך על כל העולם כולו בכבודך', אבל האשה שפוגשת את ה' במטבח, מלופפת ביסורים ו'נופלת בתוך ביתה' ומתחננת לה' אנא, תפקוד אותנו בפקודת ישועה ורחמים, וכולי האי ואולי ממשיכה לצעוד עם ה'... הרי איתה אנחנו פותחים את המלכת ה' ברה"ה... היא הסמל והדוגמא!!

ואנחנו מבית הכנסת והיא מהבית... נמליך יחד את ה' הגדול מהעולם ועד העולם...

לא תקדם יהודי אחד ולא בפסיעה אחת נוספת בעבודת ה'... הערבות הזה שווה כחרס... אין כזה דבר!!!

גם מזכה הרבים הגדול ביותר... וגם מקרב הלכבות הנשגב ביותר חייב להיות אישיות חזקה בפני עצמה שלא תלויה באישור של אף אחד!!! וזה חייב להיות מאוד ברור!! אני וביתי נעבוד את ה'... איתך ובלעדך... אני זוכה להיות עבד ה', ואני כמובן מציע לך להצטרף אלי... אם אתה רוצה?? בבקשה... אם לא... תלך!! אני לא אעמוד בחוץ ואמתין לך כמו שנורר... אני ממשיך בלעדיך!!!

אני בין כה אהיה בחדר יחוד עם ה' לבד לבד ואף אחד לא יחלוק איתי!!! אני מציע לך גם לזכות להיות הכלה של ה'... אבל אני לא תלוי במבחן התוצאה שלך... אני בין כה סוגר את הדלת ואני לבד עם ה' אם לא תיענה להצעת... על זה נאמר: הלעיטוהו לרשע וימות ואני אפליג לדרכי...

זה חייב להיות ככה!!! וזה המבנה!! אנחנו מחויבים לערבות... מחויבים לגלות אכפתיות ואחריות ציבורית... אבל!!! אני לא תלוי בציבור... אני לא זקוק להסכמה של מישהו... אני גם לא מעוניין להיות תלוי במישהו... אני מתניע באופן עצמאי לגמרי את הידישקייט ואת הנאמנות שלי לה'!!!

ומשם!! מהמקום המוביל והעצמאי שלי בנאמנות לה'... משם אני קורא בשם ה'... קורא לכולם לבא אחרי... בואו... לכו ונלכה באור ה'... אני קורא להם לבא איתי ואני אפילו לא טורח להסתובב אחורה לבדוק כמה באו אחרי... כי זה לא משנה לי... כי אני בין כך הולך... גם אם אף אחד לא הצטרף...

את הקו הזה ניתן לפגוש באופן מאוד בולט בהתנהלות שלנו בעבודת ה'!! ישנם הרבה יהודים טובים שרוצים לעשות דברים נשגבים בעבודת ה'... רק יש להם בעיה... זה תלוי ב'כל מיני גורמים'... זה תקוע בשלל תנאים סביבתיים... והוא גם צריך אישור מהסביבה... קודם כל לסגור את כל הפינות ו... וחלומות נעימים!! פה נטמן!!! כאן נקבר שיעור קומה רוחני של הרבה יהודים 'שחיכו למישהו', אם אתה מחכה לאישור ותמיכה מהסביבה... תמשיך לחלום חלומות...

אתה מוכרח להוביל!!! אני וביתי נעבוד את ה'!! ככה אני!! אני נאמן לבוראי!! מחויב לנאמנות שלי כלפיו... אני ערוך ומוזמן למצא את עצמי לבד בזירה... ואני שלם עם זה!! כי זו הנאמנות שלי לה' וככה אני אנהג בין אם אני אשאר לבד לבין אם אהיה מוקף בששים ריבא...

ומהמקום החזק והברור הזה אני פונה לכל מי שרק רוצה לשמוע וקורא בשם ה'... ולכן!! מוכרח להיות שחלק בלתי נפרד מהערבות שלנו לכלל ישראל זו האופציה שאתה מדבר לקיר, ואתה לא נבהל מזה... אני אומר את שלי והולך... אני אפילו לא ממתין בהכרח לשמוע מה יש לך לענות... כי זה הנתון!! זו הדרך!! ואני כבר צועד שם או איתך או בלעדיך...

רק בתור המחשה בעלמא: התייעץ איתי פעם בחור שמרגיש דחוי חברתית... הוא טען לי: אני כל הזמן מחפש חברים אבל הם לא כ"כ ששים להיות חברים שלי... הם דווקא מתרחקים ממני יותר... אמרתי לו: תרשה לי לנחש שאתה נגש לכל אחד ואומר לו בוקר טוב בניה של תחנונים... אנא... תחזיר לי בוקר טוב... ואתה עומד שם ומחכה לתשובה שלו... אתה שואל מישהו מה נשמע ובניה שלך שומעים שאתה מבקש פה משהו... אנא, תענה לי... תן לי הסכמה לזה שאני קיים... אמרתי לו: אם באמת חשוב לך שיהיה לך חברים?? אז תכנס בסערה לחדר אוכל ותלך ישר ומהר מהר... ועל הדרך... תוך כדי ההליכה המהירה תגיד למישהו בוקר טוב בקול ו... ותמשיך הלאה... אל תחכה שהוא יענה לך... בדרך תעבור ליד עוד מישהו במהירות ותגיד לו בקול ובחפזה: אה... מה נשמע... מה קורה?? ו... ואל תחכה לתשובה... תמשיך הלאה... תשדר לו מסר: אמנם התעניינתי ושאלתי מה נשמע... אבל האמת היא שגם אם לא תענה לי אני מסתדר... רק מה?? אם אתה מאוד רוצה לספר לי מה נשמע איתך... בא אחרי... בשמחה... אני יושב שם... (מיותר לציין שהטקטיקה הזו לא תעבוד נקודתית... זה משהו שבעיקר צריך להיות מעובד אצלו בראש שהוא לא תלוי בהסכמה של אחרים)

כמובן שכל זה נטו טקטיקה!!! טקטיקה של שדר שאני אישיות לכשעצמי!! לא זקוק לאישור מהסביבה... אז מילא בתחום החברתי או אפילו בטקטיקה של קירוב רחוקים זה יכול להסתכם בכל מיני טיפים טקטיים... אבל בעבודת ה' זה לא רק טקטיקה!! זה הרבה יותר מזה!! זה סופר עקרוני!!!

אין לי רשות להיות תלוי במישהו!! אני מוכרח לבנות תכנית עצמאית מתחילה ועד סוף בעבודת ה'!! לא יתכן שאני אגיע לשמים ואני אגיד לרבש"ע: כן... רציתי לעבוד אותך ית'... אבל לא היה לי עזרה... הרי רבש"ע: אתה בעצמך ציווית ערבות... והיו אנשים שהיו אמורים לקחת עלי ערבות ולקרב אותי... ושכבתי במיטה ובאמת חייתי להם... ו... ומשום מה הם לא הגיעו... אין כזה דבר!!! תשכח מזה!!

תהיה אולי תביעה עלי ועליך למה לא הגענו מידי פעם למיטה של צעיר מבולבל עם 'כרטיס ביקור', הההלו... אם אתה רוצה להתקרב לה' תפנה אלינו בכתובת _____

אבל הוא לא יוכל לטעון שלא חיכינו לו מספיק זמן עד שהוא סיים לפהק... לא!! לא יתקבל כזה תירוץ... סליחה... זה החיים שלך!!

לצערנו הרב אנחנו פוגשים את ה'ערבות' משני צידי המתרס... מצד אחד מהזוית של אותם עובדי ה' נשגבים שבאמת לוקחים אחריות על כלל ישראל... אבל מצד שני!! אנחנו עוד יותר את ה'ערבות' מהזוית הפחות אידיאלית... יש יותר מידי אנשים שמתיישים על כסא גלגלים רוחני... ומצפים שמישהו פה יבא ויתחיל להזיז אותם... ואם הרבנים לא טיפלו בבעיה והמשגיח בשיבה לא מספיק נגש לבחורים אז מה אתה רוצה שאני אעשה... בקיצור: יש כאלו שמשתמשים בערבות כדי להפעיל מישהו אחר... אז לא!!! הערבות לא נועדה לשים אנשים בכסא גלגלים!! הערבות לא נועדה להצמיח עוד כמה שקי 'נהמא דכיסופא' מהלכים!!! הערבות נועדה לקחת אחריות אישית ומשם להביע נכונות לקרב יהודים... אבל זה לא הופך אותי להיות 'רכוש הציבור', ולא 'נשל הציבור'. מי שחושב שאם הוא יקדם בספינה הוא בכל מחיר יטביע אותה על כולם... אז לא!!! המושל הזה לא תמיד נכון... אנחנו נלמד איך לאתר את החור, ונטביע אותו בלבד בים ואנו נפליג לחיים טובים ולשלום... כלומר: אנחנו נתנער ממנו!! אמנם תמיד נשאיר דלת פתוחה לקבל שבים... אבל לא נסכים להיות שק התלונות שלו... לא ניתן לו לנגן לנו על המצפון... והוא לא יהיה זה שיגרום לנו להיענש על המחדלים שלו...

תכל'ס... ראש השנה מתקרב!! ומוטל עלי שתי משימות: עבודת היחיד!!! והערבות על הכל!!! ולמעשה כמה שזה נראה שתי משימות שונות... אבל אפשר לאחד אותם ולהפוך אותם למקשה אחת...

מוטלת עלי עבודת היחיד!!! להיות מאה אחוז יהודי אותנטי עם מצברים משלי!! עם אחריות משלי!! עם נאמנות לה' בלי שום עזרה חיצונית... אני וביתי נעבוד את ה'... וכאן החשבון נפש של כל אחד מאיתנו, עד כמה ה'יחיד' שבי זקוק לקביים של הסביבה... זה חשבון נפש אחד... (אל דאגה: כולנו תלויים ומקבלים מהסביבה וזה טבעי... השאלה כמה?? האם זה על גבול הסיעודי או מקל סבא)

ואו!!!! אחרי שכח היחיד שלי גיבש דרך ברורה, כמו אברהם אבינו בשעתו... כעת!!! מהמקום הברור הזה אני קורא בשם ה'... וגם כאן אני לא מוכן להיות תלוי במישהו... או... או בא נהיה ריאליים... אני תלוי במישהו... סו"ס אני נמצא בתוך המערכת... או יש מעלי מנהל, ראש ישיבה, ראשי המוסדות... שאני די מוגבל בסמכויות שלי... אני לא יכול לומר את האמת... השאלה כמה?? האם אני אוזק בשלשלאות כמו הרבה עובדי ה' שנאלצים להיות אלמים וחרשים ויש להם חלון מאוד קטן שמשם הם יכולים לפעול בכבוד שמים כמו איזה אשנב דואר... וכאן המקום לעשות חשבון הנפש האם אני ממצה את אחריותי הרוחנית לפעול כל הזמן בניגוד להבנה שלי בעבודת ה'... האם אני אוכל להגיד בשמים שאני עמדי מהצד ולא פעלתי כי רישך בחמימי... יש פה דרג עליון שהוא אמור לטפל בזה והוא השעיר לעזאזל שנשא עלי את כל עוונות בית ישראל... האם התירוץ הזה תמיד מתקבל?? לא בטוח...

יש גבול כמה אני יכול להתנהג בערבות בכלל ישראל וכד בבד להיות תלוי בהם... אני רק יכול לומר ששורות אלו נכתבו בהשראת דמות לפיד האש ר' עזריאל זצ"ל שתמיד הוביל את השלהבת ואף פעם לא היה מובל, ותמיד היה אומר לי: תדע לך!!! הסיבה היחידה שאני מסוגל להגיד אמת ללא כחל וללא סרק, כי אני לא תלוי באף אחד, לא בקשתי מאף אחד תרומות ולא חסויות... וממילא אין לי מניעה להגיד את האמת כמות שהיא!! אני לא מנסה להרשים מישהו, ולא איכפת לי כמה אנשים ישמעו אותי... הדבר היחיד שאיכפת לי: שזה יהיה רצון ה'...

יגידו מי שיגידו: שזה לא חכמה... היה לר' עזריאל את האפשרויות הפיננסיות לא להיות תלוי באחרים, אבל תרשה לי לחלוק!! כמדומני שזה עובד הפוך!!! זה מתחיל מהאישיות!! זה התחיל מהנחישות שלו להוביל ולא להיות מובל... והסייעתא דשמיא והברכה הייתה תחנה שניה... מקובלנו שכל אמה שהייתה נחושה לחזור הבייתה לא יאחר משעה 2 או 3 בצהריים זה קרה!! וכשהיא אומרת לחברותיה שיעשו ככה... הן עונות לה: זה לא חכמה, את יכולה לחזור מוקדם... וזה לא נכון!! זה התחיל מהנחישות והאסרטיביות שאני קובע/ת את הלו"ז הרוחני שלי... ובינינו... לא צריך אפילו להגיע להשגחה פרטית... כך זה בטבע העולם!! יש כבוד והערכה לבן אדם שמוביל!! שיועד מה הוא רוצה מעצמו!! כשאשתו של ר' דן סגל הגיעה במקומו ללשכת הגיוס ואמרה בפשטות שבעלי לא יכול להגיע כי הוא שומר על העניינים הם קיבלו את הטענה... לא בגלל שהוא היה ר' דן סגל, אלא בגלל שזה גופא עשה אותו ר' דן!! אני יודע מה שאני עושה!! אני הולך עם זה עד הסוף!! ושם הדלתות נפתחות... הגיע הזמן להוביל כבוד שמים... להתניע קדימה... **הלא ציוויתך חזק ואמץ!!!**

"וצדיק באמונתו יחיה"

מאת הרב ישראל קליין שליט"א

הבחירה לעשות מה שאני לא רוצה

שבגלל שלפני 30 שנה מישוהו כיבה עליו סגריה כשהוא היה ילד צעיר, בגלל זה יש לו שריטות בנפש, ולכן כל מה שהוא עושה עכשיו זה בעקבות השריטות האלה, ולכן הכל מותר להם והכל שרויים לכם, אין כאן לא אדם ולא צורת אדם, אין כאן שום דבר, תעשה מה שבא לך. זה החיים. אין בחירה.

יסוד היסודות של האדם, יסוד היסודות של היהדות, בלי זה לא מתחיל שום שחר, כלל תורה ומצוות, לא גן עדן, לא גיהנום, לא רצון השם, אתה כפוי, אין לך מה לעשות. וזה כמו שאמרנו, כבר דיברנו על זה, יסוד היסודות של האדם זה שיהיה לו בחירה, ועל ידי הבחירה הוא יזכה לשכרו ולנצח נצחים חלף עבודתו.

דרך אגב, זוהי הסיבה שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם חסידיו כחוט השערה. זוהי הסיבה שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם צדיקים ונותן מידת הדין לצדיק, למה? כי ככל שאתה זכאי בשכר הנצחי לעתיד לבוא במידת הדין, בלי שום רחמים, ככה זה בלי בוש. ככל שמצדדים אלי את מידת הרחמים, זה קצת יותר בוש, קיבלתי את זה חצי בחינם. קיבלתי את זה רק כי עשיתי חלק, למשל דוגמה: הרבי בחדר, היה נותן תעודות אחד שקיבל תעודת "מצטיין השבוע" "מצטיין החודש", פלוגי נמר את זה מסכת יומא, שקלים, וכדו' הוא נבחן על כל החומש. אבל אנחנו יודעים איך זה היה. יש ילדים שידעו את המשניות באמת, ויש ילדים שידעו למחצה לשליש ולרביעי, אבל הרבי ריחם עליהם, הוא היה רבי טוב כזה, אז הוא כתב להם "מצוין" של השבוע. כולם יודעים שהוא לא כזה "מצוין" של השבוע. מתי האדם באמת נהנה מזה? כשהוא יודע שזה אמיתי. כשהוא יודע שבאמת הוא שם והשקיע את כל הנשמה שלו. אז זהו הנחנה.

צדיקים שהקדוש ברוך הוא מדקדק איתם כחוט השערה, הקדוש ברוך הוא נוהג אתם במידת הדין, למה? כדי שהם יהיו זכאים לגמרי בשלמות לעתיד לבוא לקבל את השכר שלהם לנצח נצחים.

אבל עיקר הנקודה שרצינו לברר, היום זה את הדבר הזה, לחזור ולשנן היטב: יש לנו בחירה. אנחנו לא כפויים על שום דבר. אין כזה דבר, לא חברה ולא שום דבר בעולם שיכול להיות סיבה ועילה להגיד "אני מסכן, אני אנוס". זה חלק מכל התפקיד והשלחות של האדם בעולם. היכולת ללכת נגד הזרם, היכולת לבחור, היכולת להתמודד, היכולת להתנגד. לא לעשות מה שהוא רוצה, אלא לעשות מה שהוא לא רוצה. זה סוד הבחירה.

אחרי כל הדברים האלה, אני רוצה להתייחס לשתי מילים שנמצאות בתרגום יונתן בפרשת השבוע שלנו. כאשר התורה מדברת על אותו אדם, שכל פעם שאני שומע את המילים האלה בקריאת התורה הלב שלי מנתן, הלב שלי קופץ: "לא יאבה ה' סלוח לו, כי אז יעשן אף ה' וקנאתו באיש ההוא, ורצצה בו כל האלה הכתובה בספר התורה הזה". מילים כדרכונות, מילים חריפות ביותר.

מי הוא הבן אדם הזה שהולך בשרירות ליבו? מה הוא אומר? מה הוא עושה? מה הוא לא כן גרוע? מה האסון הגדול שהוא ממית על אותו אדם, שכל פעם שאני שומע מתייחס אליו ככזה חוסר סבלנות וחוסר סלחנות לכל מה שהוא עושה, "לא יאבה ה' סלוח לו"? דבר מבהיל, נורא ונשגב, שמתקשר לכל מה שנכתב למעלה.

אומר תרגום יונתן בן עוזיאל על המילים: "והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשריות לבי אלך" - מה פירוש המילים "והתברך בלבבו"? מתרגם התרגום שתי מילים: "ויתייאש בליביה", ויתייאש בליבו.

כלומר, האדם שבגלל רוב עוונותיו או מאיזושהי סיבה, הוא מחליט להגיד: אני לא יכול, אני לא מסוגל, אני לא יכול לצאת מתוך הבורך הזה, אני לא יכול לצאת מתוך הקושי הזה, האתגר הזה הוא גדול עליי, אני לא מסוגל. הוא מרים ידיים והוא מתייאש - זה האסון הגדול ביותר שיכול לקרות לבן אדם. זה הקדוש ברוך הוא כביכול לא יכול לסלוח על המציאות הזאת. אין לאדם בשום פנים ואופן יכולת להתייאש ממצבו. הקדוש ברוך הוא אוהב כל אחד ואחד מאיתנו, חפץ בצדקנו, רוצה בטובתנו, הוא מקבל אותנו בתשובה בכל מצב ובכל תנאי.

ולכן, התולעת המכרסמת, תולעת הייאוש הנוראית הזאת, היא תולעת של הכפירה בבחירה. אני לא יכול לבחור, אני לא יכול, אני מתייאש, אני מרים ידיים, אני לא מסוגל לבחור, אני לא מסוגל להשתנות, אני לא מסוגל להתהפך להיות איש אחר. זהו החורבן הגדול של הנפש, התורה מתייחסת לזה בכזאת חריפות. כי זה ממוטט את כל יסודות עבודת השם, את כל יסודות העולם.

כי כאשר האדם אומר "אני מיואש", פירושו של דבר: אין בכוחי להשתנות. אין בכוחי להשתנות - פירושו של דבר: אין בחירה בעולם. אין בחירה בעולם - נגמר כל העסק, אין תכלית לכל הבריאה כולה. ולכן זה פוגע ממש ביסוד היסודות של מציאות האדם.

אנחנו צריכים לדעת בימים האלה, שאנחנו רוצים לחזור בתשובה, "כי קרוב אליך הדבר מאד בפניך ובלבבך לעשותו", כמו שגם זה כתוב בפרשת השבוע. אנחנו יכולים לחזור בתשובה, יכולים להתקרב, הקדוש ברוך הוא רוצה בנו. אסור לנו להרים ידיים בשום פנים ואופן, יש לנו בחירה ואנחנו יכולים לבחור, להתרומם מההיריונות ולהתחיל מחדש.

אני לא יכול להתאפק, אתמול בלילה פגשתי בן אדם, שכששנינו זוכר שהוא התחתן אתה מלידה. הוא התחתן עם בת של מכרים שלנו.

פגשתי אותו אתמול בלילה אחרי הרבה שנים שלא ראיתי אותו, פשוט לא ייאמן כי יסופר. הוא היה יכול להרים ידיים בחיים שלו ולהגיד: אני לא מסוגל ואני לא יכול. והיום יש לו כמה וכמה מוסדות - ישיבה קטנה, ישיבה גדולה, חדר - שהוא נמצא בהם ומורה דרך לאנשים, ומנהל בני אדם, ומשפיע תורה ויראת שמיים באופן שאין תלמד ואין לשער.

לכן, מצבינו לא קשור לנתונים שיש לנו, אלא הרצון שלנו, הכוח שלנו, העוצמה והאמונה בכוח האדם שיכול לצאת מכל המצבים. זה הדבר שיכול להביא את הבן אדם לשלמות האמיתית שלו.

הולכים ומתקרבים לקראת יום ראש השנה, "זה היום תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון" הכוונה היא לזמן שהקדוש ברוך הוא ברא את אדם הראשון. למרות שהעולם כולו נברא כבר קודם, אבל אדם הראשון נברא ביום השישי, והוא המשמעות של כל הבריאה, הוא התכלית של כל הבריאה. לכן היום הזה נקרא "היום הרת עולם", כי היום הזה באמת נברא העולם. בלי זה, אין משמעות לכל העולם, אפילו שיש רבבות רבבות מלאכים שנבראו כבר ביום שני של בריאה, ויש אינספור גלקסיות וכוכבים שנבראו בזמן שהקדוש ברוך הוא תלה את המאורות ביום רביעי, עם כל זה, אין שום משמעות למה הבריאה כולה בלי שיהיה בה אדם.

ומה המיוחדות באדם? למה הקדוש ברוך הוא צריך אותו יותר מכל הברואים כולם? השפיץ של נקודת האדם, כולנו יודעים דברים פשוטים, האדם מכל היצורים שהקדוש ברוך הוא ברא, מכל הנבראים, מכל הנאצלים, מכל הנעשים, הוא היחיד שהוא בעל בחירה. הוא הבחור. אין בכל הבריאה שום מציאות שבחירת. המלאך לא בוחר, ולהבדיל גם כל החיות והבהמות וכל הברואים כולם, אין להם יכולת בחירה. אדם הוא בעל הבחירה היחיד שיש בכל הבריאה שהקדוש ברוך הוא ברא.

והבריאה הזאת של הבחירה היא חשובה לפני השם, כי מטרתה, כדי שנקבל את השכר לעתיד לבוא לנצח נצחים חלף עבודתנו, שזה לא יהיה בחינם, רצונו של הקב"ה שתהיה עבודה כאן בעולם הזה, ועבודה נמצאת רק כשיש בחירה. כשאנחנו יכול כן, ואתה יכול לא, אז זה נקרא עבודה. אם אתה מוכרח, זה לא נקרא עבודה, שאדם קורא ספרים, זה דעת לתת שכר לדברים שאדם מוכרח לעשות אותם. אין שכר או אין גן עדן, אין שום דבר שמגיע על דבר שאדם אין לו ברירה והוא חייב לעשות. רק שאתה יכול כן ואתה יכול לא, זה נקרא עשיית משהו, לא פעלת, כיבדת, שמעת בקול השם. אם אתה מוכרח לעשות את זה, זה לא כלום, שום דבר. זה יסוד גדול ופשוט, שזה לא תכלית העולם. כשאדם חס ושלוש יש לו כפירה במושג הזה, כפירה בבחירה, זה בעצם כפירה בכל האושריות של היהדות, בכל היסודות של היהדות.

ידוע שהאנן רבי יצחק הוטנר אמר, שהתורה הקדושה מתחלקת לשלושה חלקים: ישראל, ואורייתא, וקודשא בריך הוא. או קודשא בריך הוא, ואורייתא, וישראל. הוא אמר שבדור האחרון, האמונה במציאות הבורא תהיה פשוטה, תהיה מבוררת, כל אחד יוכל לדעת את זה. היום זה דברים פשוטים, אפשר ברגע אחד, תוך קצת זמן שאדם קורא ספרים, יש מספיק חומר שאדם צריך לדקדק דקות משתכנע שיש בורא לעולם. שיש תורה מן השמיים, גם כן אפשר לשכנע את האדם בקלות. קצת שכל והיגיון פשוט, כמו שאמר פעם המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, הביאו לו איזה מאוורר הביתה, או פרימס, יש מחלוקת בסיפור או היה פרימס מאוורר, על כל פנים, לא הצליחו להפעיל את זה, חיפשו את דף ההוראות, אחרי זמן רב מצאו את דף ההוראות. ואז ר' חזקיה עמד וצעק: "דאס איז א ראיה אז תורה מן השמיים". שאלו אותו מה הפשט? הוא אמר כי כמו שכל אחד מאיתנו מבין שהמאורר פשוט או פרימס פשוט לא יכול להגיע בלי דף ההוראות, לא יכול להיות שזכה עולם מופלא שבו אנחנו חיים יגיע בלי ההוראות. חייב להיות תורה מן השמיים. דבר פשוט.

הקושי הגדול, והוא אמר שזה יהיה הקושי המיוחד בדור האחרון, זה להאמין במושג "ישראל". להאמין שאנחנו בכלל פונקציה, שיש לנו בחירה, שהאדם הוא בוחר. רוב הפסיכולוגיה המודרנית היום טוענת שהאדם הוא לא בוחר. הוא ציור יצרים עלוב, מסכן, עושה כל מה שהוא רוצה וזהו, והוא לא יכול לעמוד בשום דבר. יסוד היסודות כדי להיות באמת יהודי, כדי להבין את קדושת יום ראש השנה, שבו הקדוש ברוך הוא ברא את העולם, זה להאמין שהקדוש ברוך הוא ברא בעולם אדם בוחר.

אדם שיכול לבחור. יש שני צדדים, הוא יכול ללכת נגד הרצון שלו. באמת המשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין תמיד היה צוחק מהמושג שאנשים אומרים, מה זה נקרא בחירה? אדם יכול לעשות מה שהוא רוצה, זה לא נקרא בחירה. אמר המשגיח, כל בהמה יכולה לעשות מה שהיא רוצה. מה לא יכול לעשות מה שהוא רוצה? זה הוואור של בחירה, זה שאדם יכול לעשות מה שהוא לא רוצה. ללכת נגד הרצון שלו, זה נקרא לבחור. לבחור מה שאתה רוצה, זה לא כלום. זה לא שום דבר. בחירה פירושו של דבר שאני יכול לעשות מה שאני לא רוצה.

אלו דברים פשוטים, אתן דוגמה אפילו היא גשמית שיכולה להיות בעולם. אדם נכנס לאיזו חנות ויש שמה ברד בצבע כתום וברד בצבע אדום, ולצורך העניין הוא החליט שהוא רוצה ברד בצבע אדום. האם הוא השתמש כעת בכוח הבחירה? הרבה אנשים סבורים שכן. נכנסת למסעדה, או נכנסת לאיזה שמחה, והמלצר מגיש מנות עיקריות, לצורך העניין בחרת שמיציל, השתמשת בכוח הבחירה? לא! אין כזה דבר, זה לא בחירה בכלל. זה לא שום דבר, זה עושה כל בעל חי. תסתכלו בפח הזבל, תראו חתולים, חלק מהם אוכלים את הקופסאות של הלבן, חלק מהם אוכלים את העצמות, חלק מהם אוכלים את הדגים שיש שמה. כל חתול בוחר לעצמו איזה תאוה. מי שהיה פעם ברפת של פרות יכול לראות שחלק מהפרות אוכלות קש ותבן, וחלק אוכלות קלחי תירס, וחלק אחר אוכל גרעיני חמניה והרביעי דווקא תביב עליו קליפות תפוזים. אין דבר כזה, זה לא בחירה. למה? יש לי מיני מנגנונים פנימיים בתוך המוח של האדם, שמורים לו להגרר ולהמשך לדברים שגרמו לו הנאה בעבר. יש איזה זיכרון בתוך המוח שאומר "זה טוב, זה גישמאק, תלך לזה", וכולי וכולי. ואז האדם פועל בצורה של אינסטינקטים. בכלל לא מבחירה, הוא לא בוחר, זה מוביל אותו לשם.

יסוד המושג של בחירה שאדם יכול ללכת נגד הטבע שלו, אם אדם בוחר לא לאכול, או אם אדם בוחר לאכול מאכל שאינו ערב עליו, זה נקרא לבחור. יסוד היסודות של בחירה פירושו של דבר שאדם יכול לכבוש את רצונו. יכול ללכת נגד הרצון שלו.

בלי זה, אין תכלית לכל הבריאה כולה. אם אנחנו לא מאמינים שאנחנו יכולים לצאת מתוך המצב שבו אנחנו נמצאים, יש מטבע לשון היום שהרבה אנשים רגילים לומר: "מה אני יכול לעשות? זה אני. זה אני. אז מה? זהו, אז אני פטור מכל המצוות. זה אני, מה אני אעשה? לא יכול להתגבר, לא יכול, זה אני". זה הכפירה המוחלטת בבחירה. האדם יכול לשנות את דרכיו, גם אם הוא סבל כל מיני דברים בעבר, שבעקבותם יש לו כל מיני שריטות וגם מיני דברים כאילו שמצדיקים את מצבו כיום, זה לא תשובה. זה לא תשובה גמורה. אולי תשובה חלקית, אבל זה לא תשובה. כי האדם יש לו חופש בחירה. אחד הדברים שעושים היום בכל המקומות, בן אדם חוטא, פושע, גונב, עושה כל מיני דברים, מיד מצמידים לו פסיכולוג והוא מסביר

סדרת שיעורים חדשה של הרב ישראל קליין שליט"א, להצית את השלהבת

קול הלשון. מספר ישיר: 073-2951352 להקיש 2 ואח"כ 1.